

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtnih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno leto . . . 2.00, izven Avstrije f. 1.40; za tri mesece . . . 0.60; za pol leta . . . 1.00; za vsa leta . . . 10.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posredniške številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglaš se računa po tarifi v petih; za naslov z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnenačala, domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradno: ulica Casanova št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upraviteljska ura ulice Molino picolo št. 3, II. nadst. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

„Edinost“ je mož.

Naši trgovini z vinom v prilog.

Govor posl. dr. M. Laginja, izrečen v seji poslanske zbornice na Dunaju dne 27. maja t. l. (Konec).

Čital sem v poslednji številki lista „Fanfulla“, izhajajočega v Rimu, da se dne 26. junija snidejo v Benetkah odposlanci avstrijski in ogerski z italijanskimi, da končno določijo način, kako je zamašati italijanska vina, ki se uvažajo v Avstrijo. Kdor j. mlje v obzir, da več del italijanskih vin prihaja k nam v rezervoirih, ali po železnicah ali v takih ladjah, in kdor meni, kakor jaz, da ravno uvažanje vina v ladjah s cisternami škodi našemu proizvodu — in to je tudi dokazano —, ta pripozna, da ni še rešeno jedno glavnih vprašanj. Ne morem torej razumeti, kako more biti to, da se končna naredba razglasi že 8. junija in da stopi v veljavo že 1. julija, ako bodo še le 26. junija razprave v Benetkah o načinu, kako je mašiti (zapirati).

Nadaljnji razlog za bojazen, da ta predmet ni še končno in natančno določen, ali da vsaj tudi od sedaj naprej ne bode v popolno varstvo interesa našega pridelka, nahajam tudi v vesti, ki jo donša list „Il Piccolo“, koji list je navadno vrlo dobro obveščen, zlasti v pogledu na Italijo. V večerni številki od petka 24. maja pisano je — prečitati hočem z dovoljenjem gospoda predsednika — (Cita): La questione dei vini italiani. Ci telegrafano da Roma 24: Mi si assicura che dopo l'accordo intervenuto sulla questione dei vini italiani in Austria fra i delegati austro-ungarici e l'onor. Miraglia, questi ha ottenuto delle ulteriori concessioni, specialmente sulla questione dell'abbono. To znači na kratko po nemški, da je avstro-ogerska vlada italijanskemu odposlancu privolila v nadaljnja popuščanja, meni nerazumljiva. Gospoda moja! Treba, da smo v tem na čistem.

Jaz jemljem prav rad na znanje, da so tako visoka vlada, kolikor drugi činitelji, stoječi nad isto, v zadnjem času priznali, da je bilo povsem prav, da smo mi govorili popred, ko zakon še ni bil stopil v veljavo, in kar smo mi dokazovali z vsem prepričanjem in nepobitnimi dokazi, namreč: da bode znižana carina na italijanska vina, ako se uvede, imela nedoglednih škodljivih posledic za naše pokrajine.

To je sedaj priznано; ako pa vzamemo v obzir, da se morejo v izvršilni naredbi znamenito ublažiti neke strogosti zakona ter da se nekoji izrazi dajo vrlo poostriiti, da se z izvršilno naredbo more celo tudi povsem premeniti prava zmisel zakona, kakor

ga je razumel zakonodavec, potem nam je sveto pravo in dolžnost poznati točno vsebino naredbe, ki se nameruje izdati. V dokaz, da ne govorim brez razloga, naj mi bodo dovoljene še neke opazke.

V prvi izvršilni naredbi, ako se dobro spominjam, z dne 10. avgusta 1892 št. 125, izdani skupaj od treh ministerstev — to je nesreča — bilo je rečeno vse, to mi je priznati, kar bi moglo samo koristiti. V tej naredbi je bilo določeno, da se v Avstro-Ogersko po pogodbi ceniti sme uvažati samo vino, torej nikaka mešanica, nikaka napol-vina, nikaki spiriti.

Bilo je nadalje določeno, da se vino mora uvažati v sodih, in bila so navedena označenja, koja mora imeti tekočina, da ne pride v vrsto boteljskih vin itd. O kakem uvažanju v rezervoirih in v ladjah s cisternami ni bilo govora.

Kdo bi se od gospode poslancev drznil reči, da se je tedaj, ko se je razpravljalo o osnovi, ki je pozneje postala zakonom, pod imenom „vino v sodih“ mislilo na vino v velikih rezervoirih ali pak v velikih ladjah? Nikdo ni mislil na to.

Ali izdana je bila druga naredba, ki je onemu zakonskemu izrazu dala to označenje. (Čujte!)

Italijani so silili, da se jim v tem pogledu privole vse mogoče ugodnosti, da se kolikor toliko morejo pokriti zakonskimi izrazi. To so dosegli z ono drugo naredbo.

Čudno je! V tej drugi naredbi od 1. decembra je rečeno

Podpredsednik dr. Kathrein (posegi govorniku v besedo): Prosim, gospod poslanec, vi greste predaleč. (Ugovarjanje.) To ni v zvezi z nujnostjo. (Hrup in vsiklik: To spada k nujnosti!) Prosim gospoda, jaz se moram držati poslovnika, a poslovnik pravi, da je v takih slučajih utemeljevati samo nujnost. (Ponovni hrup in vsiklikanje.) Prosim vas torej, da se omejite na nujnost.

Dr. Laginja: Gospod predsednik! Hitro hočem dovršiti, kajti nimam jakega glasu. Ali dokazati sem hotel nujnost tega predloga samo še nekolikimi primerami: Hotel sem dokazati, da je z naredbo od 1. decembra znižana carina dovoljena tudi onim vinom, ki prihajajo v ladjah s cisternami. Že to je bilo poslabšanje, ali za nas škodljivo tolmačenje zakona.

Nadalje je bilo v tej naredbi naznačenih kakih 28 tehniških postaj v kraljevini Italiji, kojim je dana pravica analizovati vino, ki odhaja v Avstrijo, a pri naših oblastih ni analize za taka vina, razun v slučaju da je dotični finančni stražar toli razumen, da vidi

„Pojdem, pojdem!“ odvrnil je brivec izginivši naglo v kočo, a Šime je sedel pred hišo, kakor da je brez skrbi.

V to je zaorilo zopet „kvar! kvar!“ in v strani v grnu odzvalo se je zopet „kvar! kvar!“

„Des! Kaj je to?“ stresle se Šime: „kaj ti vražji gavrani krokajo danes okolo hiše?“

V tem je došel voz na drugi strani do brega; preprost kmečki voz, a na njem starac in deklica.

„Oj prevoznice, daj!“ zaklical je stari Arbanas.

Šime se je leno dignil in odšel počasnim korakom k brodu.

„Grem, grem! No!“ odvrnil je starcu.

V tem trenutku zasumelo je nekaj v vrbovju in bilo je opaziti, da se po grmovju nekaj pomiče dalje in dalje. Mar zver kaj-li? Bog zna.

Na vozu sedelo je poleg starca deklica — Dora Glavo jej je pokrival pisan robec. Odlica je bilo malo videti. Dekle bilo je blede ko sneg. Samo okolo oči videl si rdeče sledove solz, a lepe te oči, prej žive in sijajne,

na prvi pogled, da to ni vino, ampak nekaj drugega, ali ako je drugače utemeljena sumnja. V resnici je torej nujno izvedeti, ali je tako postopanje obseženo tudi v novi konečni naredbi. Brez dvombe je v istej takih določbah, ki so nedostadne v mnogokaterem pogledu, ali za naš pridelek vsaj nepovoljne.

A v tej omenjeni naredbi je še nekaj zelo značilnega. Dočim namreč v izvršilni naredbi od avgusta 1892 uživajo olajšave le ona vina, ki nimanji več kakor 15 objemnih odstotkov alkohola, opustilo se je to stališče v drugi naredbi za jedno vrsto stalnega vina, t. j. dovolil se je po olajšani carini uvoz 4000 metričnih centov vina iz vrsti Marsala, a to naredbenim potom (Čujte!), in naj ima to vino makari 15, da do 18 odstotkov alkohola. Tu se je storila nam, ali zbok neznanja ali iz drugega razloga, neizrečna škoda, in to ne morda zato, ker je bil maksimum uvoza takih vin določen na 4000 metričnih centov, ampak zato, ker po mojem prepričanju avstrijske oblasti v tem slučaju niso vodile kontrole (Čujte! Čujte!), kajti uvelo se je takih vin veliko več od 4000 metričnih centov.

Mislím, da sem s temi besedami dovelj utemeljil nujnost svojega predloga. (Dobro!) V tej visoki zbornici res ni stranke, ki bi si bila postavila opozicijo kot cilj. Tudi jaz pripadam jedni opozicijski stranki, ali nam ni namen tirati opozicije radi opozicije; mi smo trdi in ostati čemo trdi, ker opozicijo smatramo sredstvom, koje hočemo upotrebiti vsikdar, da držimo daleč naredbe, bodisi že izdane ali ki se imajo še le izdati, s kojimi se nogami teptajo naši narodni, politički, sosebno pa gospodarski interesi.

Nismo opozicija mi, ki smo prepričani, da delamo za največje, najživotnejše interese naroda, ampak se morda c. k. vlada nahaja v opoziciji proti večini avstrijskih narodov. (Živo odobravanje.)

Politiške vesti.

Za splošno volilno pravo. Za minolo nedeljo sklicali so socijalni demokratje Dunajski veliki shod v prater in so prosili, da bi jim trgovinski minister prepustil za ta dan rotundo v bivši razstavi, ki je največji prostor za shode na Dunaju. Policija je ta shod prepovedala, sklicevaje se na izgrede, dogodivše se pri volitvi dunajskega župana. Socijalni demokratje so rekurirali proti prepovedi, toda brez uspeha. Vzlic temu sešlo se je v pratu do 8000 delavcev. Vodje so v svojih govorih napadali na vlado. Policijski zastopnik jim je zaukazal, naj se razidejo,

bile so udrite, brez sijaja, brez življenja zroče pred se. Dekle je prekrizalo roke na krilu ter je sedelo mino in nemo poleg starega Pavla, samo od časa do časa, kakor spomnivša se kojega zla vzdahnila je in z nova zalile so ji solze oči. Starec Arbanas, sam goneci konje, motril je izpod očesa dekleta. Pomežikal je in zopet pomežikal, brke šle so mu z desne na levo in z leve na desno. Srdil se je; bilo mu je dekleta žal. Voz se je spusti k brodu. Dekle se je prepadla in od strahu prime starca za roko.

„No, Dorica, ne plaši se! Ni nič, ni nič! Strmo, al ne boj se. Ho zelenko! Dorica —“ nadaljeval je Arbanas, ko je brod že krenil Savoj.

„Kaj je, boter?“ vprašala je deklica poluglasno.

„Dorica, kaj se mi jočeš? Oči so ti polne rose kakor trava po Zdrava-Mariji.“

„Moram, boter. Srce mi je tako.“

„No, no srce, sirotica; zaam, da so te zalili zli ljudje v srce. Al jaz bi dal svoje plemstvo, da je vse to laž. Je-li da je?“

„Bog mi je priča, da je.“

vodjo delavcev Feigla pa je dal zapreti. Delavci so hoteli poslednjega osvoboditi iz rok redarjev, kar pa je preprečila močna četa redarjev, pešcev in redarjev na konjih. Prišlo je do izgrede, pri katerih je bilo 19 delavcev aretovanih in več redarjev ranjenih. — Posebno veliko redarjev je bilo nameščenih pred palačo ministerskega predsednika Windischgraetza in pa pred parlamentom, ker je bilo tu pričakovati najhujših demonstracij.

Italijanski parlament se je sešel večeraj.

Različne vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so nabrali pri sv. Ivanu pet kron v veseli družbi botrov malega Ivana Žvaba.

Birma pri sv. Jakobu. Minolo nedeljo je delil mil. škof dr. Glavina zakrament svete potvrde v župni cerkvi pri sv. Jakobu. Vseh otrok bilo je 1042, večinom iz okolice.

Potres. To noč ob 2. uri 50 min. bilo je v Trstu občutiti lahek sunek. Razni „pogumni“ ljudje so bežali iz hiš na trge. Sunek ponavljal se je nekoliko močnejše ob 8. uri 25 min. zjutraj. — Ob isti dobi bil je močan potres tudi v Ljubljani. Pobljže o tem glej med najnovejšimi vestmi.

Istrska vinarska zadruga ima na češko-slovanski narodopisni razstavi v Pragi svojo „ochutnárno“ (poskušalnico). Kakor poročajo iz Prage, je ta poskušalnica vsak večer prenapolnjena. Posebno ugaja ljudem istrski teran ker je jako dober in po ceni (60 nč. liter). Razun terana toči zadruga beli in črni muškát, refosko ter črno in belo namizno vino. Istrsko vino počenja sedaj širiti se po vseh krajih Češke ter ima tam še lepo bodočnost. Dr. Matko Laginja stekel si je za istrske vinogradnike velikih zaslug s tem, da je osnoval na Praški razstavi poskušalnico, katera tako srečno odpira pot istrskemu vinu po Češkem. A dr. Laginja ni žalil ne truda ne žrtve, da je dosegel plemeniti svoj namen: došel je osebno v Prago, da je odredil vse potrebno. Tudi iz tega, vidiš narod istrski, kdo so tvoji pravi prijatelji! Sedaj vidiš lahko na jedni strani, kako „prijatelji“ so ti oni, ki te pitajo sicer sladkimi a vendar-le vsikdar praznimi besedami, kadar te trebajo, ki pa glasujejo in delajo proti tvoji koristi v odločilnih trenutkih in ob vprašanjih, najvažnejših za tvoje gnotno blagostanje (glej klavzulo o carini na italijanska vina!); na drugi strani pa vidiš može, vzrasle iz tvoje srede in porodivše se iz tvoje krvi, koje spajata s tabo ljubezen in bratovstvo, kako ne zamujajo nobene prilike, da kolikor le moči celijo rane,

„To sem si jaz takoj mislil. Ta zavist! Kaj češ, ko je tako! A bolje, da ideš z mano. Oče se ti jezi, hudo jezi.“

„Oh! — niti pogledal me ni, ko sem odhajala!“ zaihtelo je dekletu grenko.

„Ne plakaj! Pasti, pusti. Izkadi se to, ako Bog da. Jaz mu dokazem vse, a meni mora verovati. Arbanas nikdar ne laže. Onda se vrneš domov. Vrneš se, poštenja mi! A med tem bodeš lepo pri meni, je-li? A bogme ne boš pure pasla, ne. Seveda, tega bi bilo treba, ti, pa pure pasti! Jedla jih boš, jedla. To da —“

Med tem je došel brod na drugi kraj Save. Starec je izteral konja na prodje.

„Na, Dora, drži vajeti, dokler ne najdem prevoznice.“ Mlada vzela je vajeti, a starec izvlekel je mošnjček, da plača brodarja, ki se je bil naslonil na voz.

„No Šime, kaj je toč novega?“ vprašal je Arbanas brodarja.

„Mnogo zla, malo dobrega“, odvrnil je Šime, hladokrvno škilé na Doro.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.*

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

70

A da? Vidiš! Mladega Gregorjanca? Reci no! vpraša izvedljivo brivec.

„Št!“ skoči Šime. „Gredo. Vidite! Glejte od Zagreba dviga se po cesti prah. Voz je. Oni so, oni!“

„Zares prihajajo“ podignol je brivec glavo liki lisica. „Sedaj pozor! Povej mi hitro, kam naj se skrijem, da hom videl vse, a mene da ne bo videl nikdo.“

„Idite v hišo. V kuhinji vodijo lestvice na tavan (podstrežje). Splezajte pod streho. Tam je luknja na cesti, pa morete gledati miloj voljoj.“

„Dobro. A ti ravnaj, kakor bolje znaš. Pokorno, ponižno, da ne opazijo ničesar.“

„Ne skrbite za to. Vem, kako trebe. Ni to prvokrat, nasmehol se je Šime. „No sedaj pojdite enkrat, glejte! Voz je blizu brega.“

*) Glej št. 64 izdanje za 29. maja t. l.

ki ti jih sekajo oni, ki ne čutijo zate, kojih srce je med — nasprotniki tvoje sreče in tvoje bodočnosti, ki se ti — še enkrat bodi povedano! — ližejo peklensko zvižčnostjo le tedaj, kadar te hočejo zlorabiti v svoje namene, kadar hočejo, da moraš sam plesti šibo, ki tepe — le tebe!

Klavzula o carini na italijansko vino znači za te, dragi narod istrski, hud udarec; ali ako se posledice tega udarca polagoma ublažijo, da ne bodeš občutil njih ostrine, zasluga bode to v prvi vrsti našega — s ponosom rečemo: našega dr. Laginje, ki zastavlja ves svoj upliv in ki troši čas in denar, da odpira nova pota kupčiji tvojemu jedinemu prideleku in glavnemu viru tvojim dohodkom: ki širi med svet slavo in dobro ime tvojega imena.

Dà, narode istrski, okolo zastave dra. Laginje so — tvoji prijatelji!

Nova vojna ladija. Dne 6. julija t. l. spustijo iz ladjostavarskega zavoda pri sv. Roku v morje novo križarko ces. in kr. vojne mornarice, kateri bode ime „Wien“. Nova križarka bode prav tako velika, kakor je „Monarch“.

Tržaški službeni list za Kranjsko. „L'Adria“, priloga službenega lista, priobčila je VIII izkaz tukajšnjemu c. kr. namestništvu pripisanih milodarov za Kranjsko. V tem izkazu je med ostalimi svota 500 gld. kot čisti dohodek koncerta, katerega so priredili tukajšnji poštni uradniki v prid Kranjski, zbirka 400 gld., katere je nabral tukajšnji škofjski ordinarijat; zbirka 104 gld. 20 nč., katero je nabralo Tolminsko okrajno glavarstvo in druge. Celokupna svota, katero izkazuje „L'Adria“, znaša 12.728 gld. 51 nč., 240 frankov in 20 lr.

K položaju v Ljubljani. Kakor poroča „Slov.“, bode se kuhana hrana brezplačno delila samo še nekoliko dni. Namesto tega pa bodo dobivale družine moko in druga živila, da si bodo same pripravljale hrano. — Število takih, ki vedno še trpijo veliko pomanjkanje, znaša okoli 600 oseb.

O potresu o Lizboni. Bilo je dne 1. novembra 1755. ob 9. uri in tri četrti jutraj. Grozen, cele tri minute trajajoče podzemljsko stresanje je potreslo glavno mesto portugalsko, Lizbono. Neopisen strah je zavladal med ljudstvom. Temu sta sledila še dva druga jednaka sunka, prvi ob 10. uri, drugi o poludne. Ti trije sunki so zadoščali — poleg nastavega požara —, da je bil v hipu uničen notranji, najlepši del mesta. 20.000 ljudi je poginilo v plamenu in pod razvalinami. Potem je bilo še neštevilno drugih sunkov, toda ne tako silnih, ki niso napravili nikake posebne škode in nesreče.

Ker je bilo ta dan ravno praznik Vseh svetnikov (1. novembra) bile so cerkve ravno v kritičnem trenutku prenapolnjene pobožnega ljudstva. Od tod je tudi prišlo, da je bilo toliko ljudi zasutih pod razvalinami.

Poleg mesta se vali velika reka Tago. Podzemljska sila je vrgla vodo iz struje tako visoko, da se je bilo bati da ista preplavi vse mesto. Celo največje ladije je vrgla voda na suho.

Vojaki so morali orožjem v roki siliti občinstvo, da je pokopavalo mrliča, kajti vsled tolikoštevilnega mrličev pretila je nevarnost, da nastane kuga. Mestna družba pa je uporabila ta ugodni čas, da je ropala, morila in požigala. Kakih 80 takih zločincev so kar natakli na vislice brez vsakršne preiskave.

Prebivalstvo je bilo trdnega menenja, da je prišel poslednji dan sodbe. Hodilo je v procesijah po mestu, padalo na kolena ter prosila Boga milosti. No, mesto se je zopet pomirilo polagoma in jeli so zidati bolje po novem, boljšem zistemu. Od tedaj je minolo 140 let, a ni bilo več potresa v Lizboni. Ako primerjamo nesrečo v Ljubljani z nesrečo v Lizboni, moramo hvaliti Boga, da ni bilo hujše nesreče v tej stolnici. Bog varuj, da je navstal požar med potresom v Ljubljani — tega središča morda ne bi bilo več. Božja milost in človeško sočutje pripomoreta, da se izbriše skoro zadnji sled o tej nesreči! Bog nas obvaruj šibe potresa, kuge, vojke in lakote!

Obsojeni izgrezniki. Okrožno sodišče v Rovinju razglasilo je razsodbo proti izgreznikom na Humu (Glej „Edinost“ izdanje za 8. t. m. Uredn.) v nedeljo dopoldne. Tekom razprave so vsi obtoženci tajili, da bi bil kdo izgovoril inkriminovane besede. Dr-

žavni pravdnik je odstopil od obtožbe proti 31 obtožencem, razsodba oprasha še drugih 18. Obsojenih bilo jih je torej 38 in sicer trije vsak na 14, jeden na 12, petnajst vsak na 10 in devetnajst vsak na 7 dni zapora.

Iz Podgrada nam pišejo dne 7. junija: Po preteku skoro celega leta razpisane so torej vendar občinske volitve. — Ker je zanimanje zanje splošno, posebno obzirom na obširno reklamacijo 700 „pomot“, navedemo tu dotično rešitev, ki se glasi:

5668

Slav. upr. odbor občine

u Podgradu.

Odnosno na poročilo z dne 29. aprila t. l. št. 773 naloži se slav. odboru uz prilog dotičnih spisov, da se naznani gosp. Slaviju Jenku v rešenje njegove reklamacije z dne 6. novembra 1894. leta, da je c. kr. okr. glavarstvo uvažilo njegove reklamacije glede popravljenja davčnih iznosov in da se izbriše nekateri volilci ki nimajo volilne pravice in so vnešeni po eno v volilno listino in sicer:

(navedene so tekoče številke 151. volilcev)
nadalje radi izpravljenja imen in lišnih števk volilnih listinah;

(navedene so tekoče številke 189 volilcev)

nadalje radi nevnešenja volilcev v volilne liste ki ima volilno pravico:

(navedenih je po imenu 32 volilcev) in sicer se je popravil davčni iznos

(navedenih je po imenu 9 volilcev)

Nasprotno moralo je c. kr. okr. glavarstvo odbiti reklamacije:

(navedene so tekoče številke 82 volilcev) glede nepravilno vnešenih poreznih iznosov ter jih popraviti na temelju razvidov c. kr. davčnega urada v Podgradu.

Slednjič so se morale reklamacije kakor neosnovane odbiti in sicer:

(navedene so tekoče številke 113 volilcev) in tudi glede (navedenih je po imenu 6 volilcev in cerkve: sv. Jakob, sv. Križ, sv. Primož, sv. Mati Božja, sv. Martin, sv. Marija Magdalena, sv. Andrej, sv. Ivan, sv. Mihael, sv. Pavel in sv. Lovrenc.

Da se je gosp. Jenkotu to priobčilo, naj se semkaj pritrudi, istočasno pripošljejo se slav. uprav. odboru volilne listine sestavljene na temelju reklamacij in na račun obč. uprav. odbora in se pozivlje slav. uprav. odbor v smislu §. 18. obč. vol. reda da razpiše brezodločno nove volitve in da zato določene dneve v dobi treh dneh semkaj naznani.

Volosko dne 31. maja 1895.

C. k. okrajno glavarstvo.

Manussi.

Jasno je zdaj vsakemu, kako so bile sestavljene volilne liste, jasno, da tako obširna reklamacija ni bila neopravičena! Vsaj je 454 „pomot“ popravljenih in 130 ne. O ostalih — čudno — pa v rešitvi ni duha ne sluha! Imeli bi se katero reči — pa to se zgodi lahko bolj varno na drugem mestu.

Torej samo še kratko opazko. Okrajno glavarstvo je moralo sestaviti nove volilne liste na temelju reklamacije in na račun obč. upravnega odbora. Prav je, da plača, kdor je kriv. A upravni odbor naj terja primeren del kot povračilo od sokrivcev, t. j. od članov reklamacijske komisije, katera je reklamacijo odbila kar „en bloc“.

Iz Podgrada nam pišejo dne 7. junija: Imajo li cerkve občinsko volilno pravico? §. 1. obč. volilnega reda pravi, da! Tudi naše c. kr. okr. glavarstvo jo pripoznava nekaterim cerkvam, ki posedajo zemljišča. Omenjeni §. pa pripoznava volilno pravico tudi vsakemu, ki plačuje dohodninski davek. Ako kdo poseduje nevinikulovane drž. obligacije ni lahko mogoče dognati, koliko plača davka od dohodka iz teh obligacij. Naše cerkve pa posedajo vinkulovane državne obligacije, sprejemajo obresti pri c. kr. davčnem uradu v Podgradu in tam plačujejo tudi davek od tega dohodka. Zakaj jim je torej c. kr. okr. glavarstvo odreklo volilno pravico? Radi bi dognali razlog. V rešitvi ga ni. Tam so samo litanije dotičnih svetnikov.

Gg. pevovodjem. Iz sv. Križa nam pišejo: Tukajšnje pevsko društvo „Skala“ bi rado najelo pevovodjo. Ker pa pri skromnih močeh tega društva istemu ni mogoče, da bi iz svoje blagajne moglo primerno plačevati pevovodjo, izjavil se je g. Ivan Caharija

iz Nabrežine pripravljenega vsprejeti v svojo službo gospoda, ki bi bil sposoben za dopisovanje v nemščini in ki bi zajedno poučeval v petju pri našem društvu. G. Caharija bi mu dajal po 30 gld. na mesec. S tako plačo se že da živeti v Nabrežini. Ustrezno bi bilo nam in gospodu Cahariji: mi bi imeli toli zaželjenega pevovodjo, g. Caharija pa svojega korespondenta. Kdor bi torej želel nastopiti to dvojno službo, naj se oglasi takoj. Druge slovenske liste prosimo, da ponatisnejo ta poziv.

Iz Ročinja pri Kanalu nam pišejo: Dne 6. junija se je vršila tu volitev starešinstva za našo občino. Borili sti se dve stranki: prvo so krstili „v zasuk“, drugo „v Avč“. Prva je bila na strani župana, zmagala pa je poslednja v splošno zadovoljnost občinstva. Volitev je vodil vladni komisar v najlepšem redu, zakonito in v zadovoljnost vseh. Gospodu komisarju izrekamo na tem mestu najtoplejšo zahvalo.

Novo industrije. Gosp. Savel D. Modiano je prosil pri kompetentni oblasti dovoljenja, da sme na zemljišču zemljeknj. št. 226/227 na Kjadinu osnovati tovarno za izdelovanje voščenih užigalnic. Slučajni ugovori interesentov naj se šložilo pri zapisniku na mestnem magistratu pismeno do 30. t. m., ali pa naj se podnesejo ustmeno komisijski, ki pride dne 1. julija ob 11. uri dop. na lice mesta. — Gosp. Karol Gaznig želi na zemljišču zemlj. knj. št. 180, katastr. 188/613 v Škednju (blizu klavnice) osnovati zavod za pranje vampov (tripe) in sušenje črevja. Ugovori pismeno do 5. julija, ali ustmeno do 6. julija pred komisijo, ki pride ob 10. uri dop. na lice mesta.

Štrajk Budimpeštanskih listonošev. Budimpeštanski listonoše štrajkajo. Ti ubogi ljudje dobivajo borih 25 do 30 gld. plače, a dela imajo v obilici. Posvetovali so se, kaj jim je storiti, da si zboljšajo svoj gmotni položaj. Sklenili so predložiti trgovinskemu ministerstvu spomenico, s katero prosijo zboljšanja plače in sicer tako, da bodo popolnoma jednako plačani, kakor so listonoše na Dunaju. To spomenico izročila je deputacija tajniku za poštarstvo in brzojav pri trg. ministerstvu. Le-ta je deputacijo vsprejel zelo nemilostno; nje voditelj bil je takoj odpuščen iz službe. — Referent ni hotel prevzeti spomenice ter je nasvetoval deputaciji, da naj svoje želje in pritožbe predložijo potom svoje predpostavljene oblasti. Na to so pismošne pričeli štrajk. To je bilo minolo soboto. Od kakih 800 pismošnih, došlo jih je opravljati svojo službo le kakih 30. Pošta je došla v veliko zadrego; pomagala si je s postreški itd. Štrajkovci so na ulicah napadali svoje tovariše, ki so vršili službo; večkrat morala je poseči policija vmes. Napadli so tudi voznike in listonoše poštne ambulanse ter jim raztrgali zapisnike.

V nedeljo predstavila se je deputacija štrajkovcev ministerijalnemu tajniku Vörösu. Le-ta je deputacijo vsprejel, ker mu je bilo ukazano od trg. ministra. Obljubil je deputaciji, da bode v kratkem zboljšani gmotni položaj pismošnih, da dobijo doklado za stanovanje in da se ukrene potrebno, da bodo uradniki boljše ravnali s pismošni in raznaševalci brzojavk. Pozneje so se štrajkovci zopet sestali v posvetovanje in sklenili, da na temelju teh obljub zopet nastopijo službo.

Nezgoda v kamnolomu. Iz Sv. Križa nam pišejo: Minoli četrtek popoldne je 26letni kamenosek Josip Suldič iz sv. Križa lšt. 171 klesal kamnje v kamnolomu „dei soci“. Po nesreči mu je odletel kosček odkrhljenega kamna v desno oko, prodrši mu isto tako, da je siromak takoj oslepel na tem očesu. Ponesrečenega klesarja so pripeljali v Trst v bolnišnico. Umevno je, da revež trpi strašne bolečine.

Mesečna statistika tržaška. Tekom meseca aprila t. l. rodilo se je v tržaški občini 324 otrok (147 moških 177 ženskih); od teh bilo jih je 318 zakonskih in 56 nezakonskih. — Porók je bilo 57 (od teh dve civilni). — Umrla je 431 oseb (227 moških, 204 ženskih). Največ ljudi je umrlo dne 7. (28), najmanj dne 20. (4). — Najtoplejši je bil dan 12. (19. 4 stop. C.), najmrzlejši 14. (5.5° C) — V bolnišnici bilo je dne 30. aprila 1311 oseb in sicer je bilo od teh v oddelku za blaznenice 110. — Konečno se „tržaški želodec“: Tekom meseca aprila t. l. je trž. občina vporabila 10.959 glav klavne živine in to: 1561

volov, 321 krav, 2185 telet, 3 bika (!), 5 kostrunov, 6764 jagnjetov, 50 prascev in 70 konj. Leta 1894. istega meseca pa je bil Trst menda manj lačen, kajti vporabil je le 10.029 glav klavne živine.

Policijsko. Organi komisarijata Vrdejsko-Sv. Ivanskega so zaprli minolo noč 8 razgrajalcev, ki so z upitjenimi motili spanje mirnih meščanov. Zadovoljstvom beležimo, da v prvi vrsti organi omenjenega komisarijata energično postopajo proti ponočnjakom storivši vse kar morejo, da pridejo v okom večnim pritožbam miroljubnih ljudi. — 25-letno policijo dobro znano Marijo Pavčič so deli pod ključ zaradi nje nesramnega življenja. — Ofc. g. Tiz je zaprl 48letno zasebnico Ano Saló, stanujočo v ulici del Crocefisso lšt. 7, ker je v zvezi z ono veliko tatvino svilnatga blaga, ki se je dogodila lani na južnem kolodvoru in zaradi katere tatvine so bili v poslednjem zasedanju tukajšnjega porotnega sodišča že obsojeni Ivan Tolusso, Karol Depretis in drugi.

Koledar. Danes (11.): Barnaba, apostol; Marcijan, muč. — Jutri (12.): Janez Fak, spozn.; Onufrij, puščavnik. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 17., zatoni ob 7. uri 42 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 21 stop., ob 2 pop. 25.5 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 8. t. m.:
Trst 47, 26, 59, 42, 55.
Lince 51, 36, 77, 70, 58.
Budimpešta 62, 38, 21, 10, 51.

Najnovejše vesti.

Ljubljana 10. Danes ob 8. uri 35 min. je bil močan potres. Trajal je 4 sekunde. Ljudstvo je strašno zbegano. Vse beži na prosto. Delavci so ustavili delo. Pouk v šolah je ustavljen. Poslopja so z nova poškodovana. Potres so občutili tudi v Kamniku.

Dunaj 10. Cesarica je danes odpotovala v Monakovo na Bavarskem.

Dunaj 10. (Drž. zbor). Poljski klub je danes sklenil, da bode glasoval za točko proračuna „Celjski gimnazij“. Ako pa bi se sporazumile stranke in ako bi jim pristala i vlada, nima poljski klub vzroka, da bi se protivil takemu sporazumljenju. — Nadalje je sklenil poljski klub, da naj poljski članovi odseka za volilno preosnovno glasujejo za to, da se preide v podrobno razpravo o predlogu pododseka. Poljski klub pripoznava potrebo, da se ta predlog nekoliko spremeni; v prvi vrsti, da se odstranijo one določbe, ki niso v soglasju z avtonomno samostalnostjo posamičnih dežel.

Brno 9. Titularni škof Belrupt-Tissac v Olomucu je umrl danes ob 2 popoldne.

Budimpešta 10. Štrajk pismošnecev je končan.

Peterburg 9. Danes je bil proglašen cerjev ukaz, s katerim se osnuje stalno rusko odposlanstvo pri Vatikanu.

Trgovinske brsojavke.
Budimpešta. Pšenica za jesen 7.45 - 7.46.
Pšenica za maj-juni 1895 7.40 do 7.42 Oves za jesen 6.04 - 6.05 Rž za jesen 6.35 - 6.40 Koruza za juni-juli 6.38 - 6.40, za juli-avgust 6.39 - 6.41
Pšenica nova od 75 kil. f. 7.35 - 7.40 od 79 kil. f. 7.40 - 7.45, od 80 kil. f. 7.45 - 7.50, od 81 kil. f. 7.50 - 55, od 82 kil. for. 7.55 - 7.60.
Ječmen 6.55 - 6.60; proso 6.50 - 6.55 rž nova 6.25 - 6.30.
Ponudba pšenice obilne. Prodaja 35.000 mt. st. Vreme: lepo.

Praga. Noramlirani sladkor za juni f. 13.05. nova lotina 13.45.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst in s carino trod, odpošiljatev precej 1.29 - 39.25. Juni sept. f. 29.50 - 29.75 Concassé 29.75 - 30.00. Četvrti 30.50 - 31.00. V glavah (sodih) 31 - 32.

Havre. Kava Santos good average za juni 95.50 za oktober 93.50.

Hamburg. Santos good average za juni 76.95 september 76 - december 74 -.

Dunajska borza 10. junija.

	1895	danes predvčeraj
Državni dolg v papirju	101.95	101.40
„ „ „ v srebru	101.30	101.35
Avstrijska renta v zlatu	122.90	123.05
„ „ „ v kronah	101.55	101.50
Kreditno škejo	408.75	407.25
London 10 let	121.45	121.40
Napoleoni	9.63	9.62 1/2
20 mark	11.86	11.86
100 italj. lir	45.97 1/2	45.95

Izvesto c. kr. izkj. priv.

Škropilnice proti peronospori inženirja Živica,

katero so se splošno vvedle valed njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo tret itd. prodajajo, dasi so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic i družb. v Trstu

Cenike odpošiljajo na zahtevanje franco.

Na vse c. kr. poštne urade pošiljajo popolne škropilnice franco, proti povzetju 10 gld.

Izdelujejo tudi stroje za pranje in z žepnom, neprestano delujejo stiskalnice itd.